

משולחן שלמה

עיונים ופנינים בפרשה מבית מדרשו ושיעוריו של

הגאון הינוקא רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

גליון
138

פרשת קרח

כיצד פיתה קורח את עדתו אחריו

וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם קִרְחָ אֶת כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֵל כָּל הָעֵדָה (טו, טז). דרש ריש לקיש במסכת סנהדרין (דף קט ע"ב) מה שנאמר 'ויקח קורח', שלקח מקח רע לעצמו, ויש לבאר הדברים שקנה בממונו מקח רע¹, כמובא במסכת קידושין (דף ב ע"א) שאין קיחה אלא בקנין כסף, וכמו שכתב רש"י (סנהדרין נב ע"ב), שפיתתה קורח את ראשי העדה אחריו מתוך שההנהגה אותם מממונו, וכן כתב המהרש"א (שם קי ע"א) שדתן ואבירם העשירו מעושרו של קורח, ומתוך כך סמכו לחלוק על משה ואהרן, וכן הביא בתורה תמימה בשם המדרשים (ר"פ קורח) שזהו 'ויקח קורח', שלקחם בממון, כלומר ששיחד לאנשיו שיחלקו על משה.

וכמובא מעין זה בתרגום יונתן (טו, טז), שהתנשא קורח בעושרו שמצא שתי אוצרות מאוצרות יוסף המלאים כסף וזהב, ורצה לסלק עם עושר זה את משה ואהרן מהעולם. והביא באגרא דכלה (פ' קורח) רמזי יפה לזה, שלכך אמר הכתוב שהקהיל את כל העדה אל 'פתח' - אוהל מועד', שאהל מועד' עולה כמנין 'יוסף', היינו שהראה להם את אוצרותיו שבהם לא כסף 'פתח' לו המטמון של יוסף, ונתפתו לעושרו ונמשכו לדעתו.

כיצד בא הרכוש מיוסף לקורח

ומה שמובא בתרגום יונתן שמצא קורח 'שת' אוצרות מאוצרות יוסף, יש לבאר שאחד הוא אוצר הגלוי והשני הטמון. שהרי אמר רבי חמא ברבי חנינא במסכת פסחים (דף ק"ט ע"א) וסנהדרין (דף ק"י ע"א), ששלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים, אחת נתגלתה לקורח, ואחת לאנטונינוס בן אסורוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבוא. ואמר רב בירושלמי סנהדרין (פ"ה ה"א) שנתגלה לו לקורח אוצר שהיה טמון בפי החירות², ומובא במכילתא (בשלח מס' דויה"א) שיוסף הטמינו שם³. אמנם לא היה זה אלא חלק אחד ממה 'שהטמין' יוסף, אבל היו לו עוד אוצרות רבים גלויים, כמו שאמר רב יהודה בשם שמואל במסכת פסחים (שם) שכל כסף וזהב שבעולם ליקטו יוסף והביאו למצרים לבית פרעה (וכשעלו ישראל ממצרים העלוהו עמהם), וביאר המהרש"א (על העין יעקב שם) שהיינו אוצרותיו 'המגולים', ומובא במדבר רבה (יח, טו) שהיה קרח קתליקוס (-ממונה על האוצרות)⁴ לביתו של פרעה והיו בידו מפתחות אוצרותיו, וביאר הרד"ל (שם) שחלק מאוצרות אלו באו לידי קורח. ובשדה יצחק⁵ (סנהדרין שם) דייק שלכך כתיב (בראשית מז, יז) "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים... ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה", שאף שלקט 'את כל הכסף', לא הביא ביתה פרעה אלא 'את הכסף', כלומר שלקח ממנו מקצת והטמינו בבית פרעה⁶, בכדי שימצאו זאת ישראל בבית פרעה כאשר יחפשו במכת חושך את המטמוניות שבבית פרעה, ואפשר שאחת מהם נתגלתה אז לקורח.

באיזו כח ומדרגה רצה קורח לסלק את משה ואהרן

ובכח עשירות זו שירש מיוסף הטעה קורח אחריו את עדתו, כמו שביאר באגרא דכלה (שם), שבכח עשירות זו של יוסף, שכוחו ומדרגתו הוא כנגד מידת היסוד, רצה קורח לסלק את משה ואהרן שהם כנגד הנצח וההוד, כי סבר שכוחו ומדרגתו גדול וגבוה מהם, כי יסוד למעלה מנצח והוד. אמנם באמת לא היה

הדבר כמדרגת יוסף שכל מטרת עשירותו היתה לבנין הקדושה בלבד⁷, אלא היה בזה מענין תאוות וחמדת הממון, אבל כיון שנראה כבוד ה' אל כל העדה, נתבטל מכל העם תאוות הממון, כי כל התשוקות והחמדות בטלים לתשוקתו יתברך שמו, ונוכחו כולם בצדקת משה ואהרן.

שורש טעותו של קורח בעשירותו

כי לא נבחרה ומצאה חן לפני הבורא אלא עשירותו של משה, שהיתה כל מגמתה ומטרתה אך לכבוד הבורא ולצורך משכנו, כמו שדרשו וסמכו בשמות רבה (לג, ה) את מה שנאמר בנדבת המשכן "ויקחו לי תרומה" (שמות כה, ב), לנאמר במשלי (כב, א) "נבחר שם מעושר רב, מכסף ומזהב חן טוב", שנבחר לפניו יתברך שמו של משה (-שנבחר להעמיד המשכן) מעושרו של קרח שהקריב לפניו יתברך בחמישים ומאתים המחנות, והוא מפני שהביאו עושרו לידי גאות ורמות רוחא, עד שנאמר עליו (קהלת ה, יב) "עושר שמור לבעליו לרעתו" (פסחים וסנהדרין שם).

וביאר הדברים הוא כמו שכתבו השפתי כהן (ר"פ קורח) והמגלה עמוקות⁸ (פ' קורח), שלכך נבחרו שבט לוי לכהונה ולעבודתו יתברך, כי מאחר שלא נשתעבדו במצרים כמובא בשמות רבה (ה, טו), לכך לא היו ראויים להבטחת "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" (בראשית טו, יד) שזכו לה ישראל תמורת שיעבודם במצרים כמובא במסכת סנהדרין (דף צא ע"א), ולכך לא לקחו חלק בביות הים ולא בביות מצרים, וראיה לזה, שלא נשתתפו עם הנשיאים בנדבתם למשכן, כי לא היו להם כלי כסף וכלי זהב, אבל קורח היה קנאי והלך מבית לבית ונתקנא על הכסף והזהב שזכו בהם ישראל, והקב"ה שהוא בוחן לבות הלך עימו בדרך שרצה לילך (מכות י' ע"ב), וגילה לו מאוצרות יוסף. אלא שמאחר והיה קורח חכם גדול, ראה והבין שהעושר שלו הוא מצד הרע, לעומת עושרו של משה שנתעשר מפסולת הלוחות (גדרים לח ע"א), ואהרן שנתגדל מן אחיו (יומא יח ע"א), ומתוך כך נתקנא על עשירותם, וכענין קין שנתקנא בהבל על שנתקבל קרבנו. וסיים המגלה עמוקות, שבביאת המשיח לעתיד לבוא שיתוקן חטא קין⁹, ויתוקן העושר שמצד הרע, יתקיים בקורח צד"ק כתמ"ר יפ"ח העולה בסופי תיבות 'קרח' (ספר הגלגולים מט), שיזכה למעלתו ומדרגתו.

כיצד יחזור הרכוש ליוסף

כי לעתיד לבוא תחזור עשירותו של קורח ליוסף, כמובא במסכת פסחים (שם) כיצד נתגלגלו אוצרות יוסף מדור לדור, שמביות מצרים היו מונחים עד רחבעם, וממנו באו לשישק מלך מצרים, ולזרח מלך כוש, ולהדרימון בן טבריימון מלך ארם, ולבני עמון, וחזרו ליהושפט והיו מונחים עד אחז, ולאחר מכן באו לסנחריב, ושוב חזרו לחזקיהו והיו מונחים עד צדקיהו, ובאו לכשדיים (-נבוכדנצר), ולפרסיים (-כורש¹⁰), ומהם ליוונים, ומהם לרומיים, ועדיין מונח ברומי. וביאר הבן יהודיע (בפסחים שם), שהכל הוא מפני שיוסף הוא שטנו של עשיו, שמסורת היא שאין עשיו נופל אלא ביד בניה של רחל (ב"ר עג, ז), ולכך כאשר הוצרך יוסף ללקט ולהביא את כל הכסף שבעולם למצרים, הביא זאת לבית 'פרעה' שהוא כענין עשיו ומהותו, וכנרמז בשמו 'פרעה' במילואו (פ"ה ר"ש ע"ן ה"א) שהמילוי (ה, יש, ין, א) עולה כמנין 'עשו', ומפרעה נתגלגל לרומי שהוא מקום שליטת עשיו, וסוף דבר יבוא משיח בן יוסף ויטול זאת מעשיו, וישמש הכל למטרתו הנצחית שכיוון בזה יוסף, להביא לגילוי מלכותו וכבודו של הבורא לעין כל.

1 וכמובא מעין זה בעוד יוסף חי (פ' קורח).
2 ובילקוט שמעוני (פ' בשלח רמז רל) מובא שנתגלו אוצרות אלו לבני ישראל בצאתם ממצרים ונתקיים בהם 'ויבאו ברכוש גדול', ויש לומר, שאכן נתגלו מזה אף לכל לישראל, אלא שחלק גדול מזה בא לידי קורח.
3 אמנם לא היה זה אלא חלק אחד ממה שהטמין יוסף, אבל היו לו עוד אוצרות רבים גלויים, כמו שאמר רב יהודה בשם שמואל במסכת פסחים (שם) שכל כסף וזהב שבעולם ליקטו יוסף והביאו למצרים, וכשעלו ישראל ממצרים העלוהו עמהם, וביאר המהרש"א (על העין יעקב שם) שהיינו אוצרותיו המגולים.
4 וביאר העין יוסף, שהיה שייך בזה מפני שהיה משבט לוי שלא נשתעבדו במצרים כמובא בשמות רבה (ה, טו).
5 לרבי יצחק גואטה מטריפולי ז"ע א"ע.
6 ובעל שם שהטמינו בבית פרעה, ולא בפי החירות, נחשב הדבר לאוצרות פרעה המגולים, כמו שביאר המהרש"א.
7 כמו שנתבאר ענין זה בארוכה במאמר 'ח' צד"ק יבחן', שנדפס בגליון משולחן שלמה מס' 129 לשבת חוה"מ פסח תשפ"ג, ושוב בירחון אחרית כראשית הרואה את אור הדפוס בימים אלו.
8 וכו"ה בידי משה על במדבר רבה (יח, יז).
9 ובהו היו הכהנים לויים והלויים כהנים, כמובא בליקוטי תורה לארי"ל (רי"ש י' חזקאל) על הנאמר ביחזקאל (מד, טו) 'הכהנים הלויים'.
10 כמו שאמר רבי נתנחום באסתר רבה (ב, א) שכנס נבוכדנצר כל ממון שבעולם, וגנו זאת כספיות גדולות של נחשת וחפר והטמינם בפרת, ויום שעמד כורש וגזר שיבנה בית המקדש, גילה לו אותם הקב"ה.

ואלה יעמדו על הברכה

הגיליון מוקדש לרפואת הצלחת וישועת
דוד מסעוד בן אסתר, פכל נסים בן מרינה
לרפואה שלמה אנג'לה בת בלה ברטה

לעילוי נשמת
גרשום בן אברהם, ראו דור דרוור בן רונית,
זכריה בן תמר, אופיר שלמה בן מרים.

א.

אלא יהיו כל פסיעותיהם לארץ ישראל ולבית המקדש, ומכח זה שהיה אברהם מתקן הדרכים השריש בכל זרע ישראל שתכלית כל הפסיעות והדרכים יהיו לשוב אל הארץ ולבית המקדש.

ג.

והנה בכדי שיבטל הצדיק לתאות הממון ויגלה את דרכי האמונה והיראה שכנגד רחל, שהיא גילוי מלכות ה' גם בחיצוניות העולמות, היה צריך לילך בדרכי האמונה בשם הוי"ה כסדרו, שתחילה הוא גילוי האות ה' הראשונה דשם הוי"ה, שהוא גילוי האמונה ברחמי השי"ת, וכנגד עלמא דאיתכסיא, ואז אין נגלה שמו וטבעו של הצדיק, אלא שהוא בבזיון והסתרה, ובזה נכלל הצדיק בגילוי השכינה שכנגד לאה, וזהו כנגד הענוה, שכפי שנקרא הקב"ה בחטאינו 'מלך עלוב' כן הוא הנהגת הצדיק, שהרי 'דיו לעבד להיות כרבו', כי מאחר ושם ה' שרוי בבזיון והסתרה ואין מי מהנבראים החושב ממנו יתברך ומלכותו, כך הצדיקים ועבדי השי"ת הולכים בענוה והסתרה, ואין מגלים את כוחם ומדרגתם לבטל את הרשעים המסתירים לאור ה'.

ובכדי שתתגלה צדקת הצדיק, כנאמר (ישעיה נז, א) "כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות", צריך הצדיק להסתתר תחילה ורק לאחר מכן להתגלות, שרק באופן זה מתגלית השכינה במדרגת רחל. וכך התנהג אברהם אבינו, שבתחילה הסתתר כשנטלו ממנו את שרה, ולא נגלה כוח צדקותו לבטל לקליפת המצריים, ובזה היה אחוז אברהם במדרגה עליונה כמובא בזוהר וירא (דף קיב ע"ג), היינו שהיה אחוז בדרכי האמונה במדרגת לאה ועלמא דאיתכסיא, שהוא אמונה שלימה, אך אינה בגילוי, אלא בריחוק, וכמו שכתוב (ירמיה לא, ב) "מרוחק ה' נראה לי", כי אז נקראת השכינה אחות, כמו שכתוב (שמות ב, ד) "ותתצב אחותו מרוחק", שהוא כנגד השורש והפנימיות (שהוא אחדות בבחינת אחות, אך אין גילוי לזה אלא בשורש במעי האם, וכנגד האות ה' ראשונה שבשם), וכמו שאמר אז אברהם לשרה (בראשית יב, יג) "אמרי נא אחותי את", וזהו כנגד לאה ועלמא דאיתכסיא. כי כאשר השכינה במדרגת 'אחות' היא בכיסוי והסתרה, ואין מתגלה בזה העולם תוקף קדושתה, ונוטל עשיו חלקו בעולם הזה. וזו היתה מדרגתה של לאה, ולכן היתה בוכה שלא תיפול בידי עשיו (בי"ב קכג ע"ב). וזהו בזמן שאין נגלה כוחו וטבעו של הצדיק, כי העולם סומא מלראות את גדולתו מחמת 'ענין דמכסיין על עיינין', כמו שכתוב (בראשית כט, ז) "ועיני לאה רכות". וכן יצחק שהיה סומא הוא כנגד עלמא דאיתכסיא ועולם הבא, שבזה עשיו נוטל מקומו וחלקו בעולם הזה.

וזהו שנאמר בשרה כאשר לקחוה המצריים (שם יב, טו) "ויהללו אותה אל פרעה", שכאשר אין נגלית המלכות בחיצוניות, רוצים ליטול המלכות לעצמם ורואים במלכות כראויה אליהם, והשורש לזה הוא הכפירה בעולם הבא, מתוך שאין רואים נוראותיו וגבורותיו יתברך להעניש הרשעים בעולם הזה, וכאמור. וזהו שאמר אברהם (שם כ, יא) "רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני", יראת ה' היא המלכות בחיצוניות, וכאשר אין מאמינים בעולם הבא, שזהו כנגד מדרגת לאה והענוה של השי"ת, רוצים ליטול את המלכות בעולם הזה, שגילוי המלכות פה בעולם הזה הוא כנגד רחל הנקראת 'יראת ה'', וזהו 'רק אין יראת אלהים במקום הזה', שרוצים לקלקל במדרגת היראה.

ד.

אמנם על ידי האחדות, בבחינת אחותי, תבטל חמדת ותאוות הממון, ונזכה לקדושת ארץ ישראל. ולכן קודם שזכה אברהם לארץ ישראל היה צריך לבטל את תאוות ממון שבעולם משורשה, ולכן ירד למצרים, בכדי לכבוש מהם הממון, וזכה להתאחד עם השכינה במדרגת עליונה, בבחינת אחותי. כי הדרך שיוציא ויבטל את חמדת ותאוות הממון הוא מתוך שנגדל שם ה' על ידי האותות והמופתים שפועלים הצדיקים בעולם, שכאשר נעשה ניסים לצדיק נגדל שם ה' גם בחיצוניות העולמות, ונעשים ניסי ה' יקרים וחביבים יותר מכל הון דעלמא, ומתבטלת חמדת ותאוות הממון. וכך כאשר ירד אברהם למצרים, דבק אז עם השכינה להיות כאחד עימה גם בחיצוניות, שהוא על ידי הסתרה תחילה, ובזה שיבר את תאוות הממון של המצריים, מתוך ניסי ה' ומופתיו שנעשו בבית פרעה, ונפלה אימתה ופחת על בית פרעה, ובזה נגלתה השכינה בב' מדרגותיה, הן בחיצוניותה הן בפנימיותה, וכמו שכתוב (שם כ, יב) "וגם אמנה אחותי בת אבי... ותהי לי לאשה", שנוספה לו השגה עליונה יותר בדביקות השכינה כמובא בזוהר וירא (שם), שהוא גילוי השכינה אף בחיצוניות.

וזהו שאמר לשרה "למען ייטב לי בעבורך וחייתה נפשי בגללך", 'נפשי' הוא הממון, כי חיי הנפש תלויים בו, 'וחייתה נפשי', היינו שיהיה לה גילוי וחיות חיצונית לנפש. ולזה היה צריך תחילה להסתתר, ולאחר מכן לצאת אל הגילוי החיצוני, שיהיה הטוב בגילוי לעין כל, וזהו 'למען ייטב לי בעבורך', היינו שמכח ההסתר יבוא לאחר מכן כאשר יתגלו ניסי ה' אל הטוב הגלוי, ובכל זה

הנה תכלית הדבקות והקשר של ישראל עם השי"ת הוא על ידי ארץ ישראל, וכאשר נתונה הארץ ביד הגויים מרמז הדבר לך שמלכותו יתברך נתונה כביכול ביד זרים, וכבישת ארץ ישראל וירושתה ומחית זרע עמלק ובניין בית המקדש הוא החזרת והשבת המלכות לבעליה. ועיקר ירושת הארץ הוא מתוך הדבקות בקדושתה, והנה עיקר מדרגת קדושת הארץ היא באמונה, וכמו שכתוב (במדבר כ, יב) "יען לא האמנתם בי... לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם", וכפי שיש חסרון באמונה, כך יש ריחוק מקדושת הארץ.

ובכדי שירש אדם לקדושת ארץ ישראל, צריך שישג מקדושתה בפנימיות ובחיצוניות. הפנימיות היא האמונה ברחמי השי"ת, באריכות אפיו לרשעים ובאמונה בעולם הבא, וזהו כנגד האות ה' ראשונה שבשם הוי"ה. והחיצוניות היא גילוי האמונה במלכות השי"ת כאן בעולם הזה, וזהו כנגד האות ה' אחרונה שבשם הוי"ה.

והאמונה בעולם הבא היא כנגד עלמא דאיתכסיא, וזהו כנגד הענוה של השי"ת, שמסתיר עצמו מעיני הברואים ומאריך אפו לרשעים, ולכן היא כנגד עולם התשובה. ולכן עיקר השגת האמונה במדרגה זו היא במחשבה וההתבוננות בענוה של השי"ת המהווה ומחיה את כל הנבראים, ואינו מראה את כוחו וגבורתו להעניש תיכף לחוטאים, וכמובא במסכת גיטין (דף נו ע"ב) שהיה טיטוס מחלל את בית המקדש וקודש הקדשים, ונעשה נס והיה דם מבצבץ ויוצא מהפרוכת, שזהו עוצם ענותנותו של השי"ת.

וזהו כנגד האות ה' ראשונה שבשם הוי"ה, שהוא גילוי שכינה כנגד מדרגת לאה, אך האות ה' אחרונה שבשם הוי"ה היא כנגד גילוי השכינה במדרגת רחל, והשגת האמונה במדרגה זו, היא מתוך גילוי היראת שמים, כמו שכתוב (משלי כב, ד) "עקב ענוה יראת ה'", שהיא כנגד האות ה' אחרונה, מתחילה בסוף והעקב של הענוה' והאות ה' הראשונה.

וענין היראת ה' היא, שכפי ענין האמונה במלכות ה' ב"ה כך יהיה לה גילוי, וכנאמר (שמות כ, כא) "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך", שהכל תלוי בדרך ואופן הזכרת שמו יתברך ביראה, וכפי מה שיזכיר את שמותיו של השי"ת ביראה גדולה יותר, כך יהיה גילוי שכינה בד' אמות אלו, וכאשר הוא בהכנה גדולה והזמנת המקום כבית הכנסת ומקדש מעט, כך תהיה בו גילוי השכינה ודקדוק הדין וגילוי ההשגחה יותר.

ומדרגת האמונה שכנגד לאה הוא בעיקר במחשבה ורעותא דליבא, אך כנגד רחל הוא גם היראה בחיצוניות, כדקדוק הלכות תפילה, וכבוד בית הכנסת. ולכן גילוי השכינה שכנגד רחל יהיה בהזמנת והתעוררות התחתונים גם בחיצוניות, כהפאר שעושים למשכן ובית ה'.

ב.

ולכן ירושת הארץ מצד הפנימיות אינו מספיק, כי צריך לירש את טוב הארץ גם בחיצוניות, והדבר המונע את השגת האמונה וקדושת ארץ ישראל גם בחיצוניות, היא תאוות וחשקת הממון וכל הפאר שחושק האדם בחיצוניות, ולזה צריך לבטל התאוה והחשק לממון. ומפני שדעת הבריות נתונה על חשיבות ומעלת הממון, הדבר שיכול לבטל זאת הוא דבר שיחשב אצל הבריות כגדול וחשוב כמעלה מהממון, והוא חשיבות הניסים ומופתים בשידוד הטבע, ולכן השגת חיצוניות קדושת הארץ הוא דרך הניסים והמופתים שעושה הקב"ה על ידי הצדיקים שבכל דור ודור, ובזה נופל אימתא ופחד על כל הגויים ומתבטלת התאוה הבטחון וההשענות על הממון, ומכח זה זוכים לירש את ארץ ישראל, וכמו שאמרה רחב למרגלים ששלח יהושע (יהושע ב, י) "כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף מפניכם בצאתכם ממצרים, ואשר עשיתם לשני מלכי האמורי", שעל ידי המופתים נתבטל כח הסטרא אחרא והיו יכולים לכבוש הארץ.

וירושת הארץ בפנימיותה ובחיצוניותה תלוי ועומד כפי גילוי מדרגת הצדיקים, כי השראת השכינה היא אצל הצדיקים הנעשים כמרכבה לשכינה, ולכן גילוי השכינה, והברכה הנמשכת ממנה לכל הנבראים, תלוי בגילוי שם הצדיק, וכמו שכתוב באברהם (בראשית יב, ב) "ואגדלה שמך - והיה ברכה". כי אברהם זכה לארץ ישראל בפנימיות, אך היה צריך לזכות לטוב ארץ ישראל ושפע ברכתה גם בחיצוניות, ולזה אמר לו הקב"ה 'לך לך מארצך' - שקודם שתשיג לשלמות דרכי האמונה ושלמות ארץ ישראל, צריך אתה ללכת בדרכים ולתקן ולבטל את תאוות הממון (כי הדרך ממעטת את הממון כמו שפירש"י שם), וזה על ידי ניסים ומופתים שיעשה הקב"ה על ידו (כמו שפירש"י שם שהבטיחו שידוע טבעו בעולם), ובזה יהיו הדרכים נתקנים, היינו שזרע ישראל לא ילכו כדרך העולם בטלטול הדרכים לשם השגת הממון,

לא היתה כוונתו אלא לטובת השכינה, וזהו 'ולאברם הייטיב בעבורה', שכל זה הוא למען גילוי השכינה.

וכאשר מודה ומכירה הקליפה במלכות ה' וממשלתו גם בחיצוניות העולמות, עולה ומתקלס שם השי"ת בכל העולמות. וזהו שטען פרעה לאברהם "למה אמרת אחותי היא" (שם יב, יט), היינו למה אמרת שחלק הצדיק הוא רק בפנימיות (כמו שטען יעקב לעשיו שאינו בא ליטול מחלקו בעולם הזה (תנדי"ב א זוטא יט, ילקו"ש תולדות קיא), ואינו נוטל אלא בחלק הפנימיות לעולם הבא), ובבחינת אחותי בת אימי כמובא בזוהר וירא (שם), הרי גם חלק החיצוניות וכל הגילוי שלכם הוא, וכל הממון אינו שייך אלא בקדושה, והתגלות ניסי ה', שהם חיצוניות ארץ ישראל, שלכם הוא.

ולכך כאשר נעשה אותות ומופתים בקורח ועדתו, כמ"ש (במדבר טז, ל) "ואם בריאה יבא ה' ופצתה האדמה את פיה", נתבטל בזה חמדת הממון, כמ"ש (דברים יא, ו) "זאת כל היקום אשר ברגליהם", שהוא ממונו של אדם המעמידו על רגליו כמובא במסכת פסחים (דף קיט ע"א) וסנהדרין (דף קי ע"א), ונעשה גילוי שכינה בישראל בדקדוק, שהוא כמו שמצביע הבורא ב"ה בבירור על בחירתו במשיח ה'. ובאופן זה היה גילוי השכינה באברהם ושרה, וכענין 'ואגדלה שמך', וכך היה גילוי השכינה במצרים כשבחר לו י"ה בעם ישראל, וכמ"ש (שמות ח, טו) "אצבע אלהים היא", היינו שנעשה גילוי שכינה כמו שמצביע הבורא ב"ה ובוחר בישראל.

ה.

ושלימות האמונה היא שנעשים אצל האדם ב' גילויי השכינה, הן בחיצוניותה הן בפנימיותה, כאחד. כי כאשר מתגלה הקב"ה במידת ענותנותו, השכינה במדרגה זו היא כנגד לאה ועלמא דאיתכסיא, ומצד זה הוא מה שמתגלים הרחמים על החוטא, שמאריך הקב"ה אפו. ולכך כשלימד הקב"ה סדר י"ג ידות הרחמים הראה לו למשה קשר תפילין של ראש כמובא במסכת ברכות (דף ז ע"א), שהוא כנגד לאה ועלמא דאיתכסיא (ע"ח מז, ג), כי הוא בעורף מאחור, וכן היה מכוסה בטלית כשליח ציבור כמובא במסכת ר"ה (דף יז ע"ב), היינו שעל אף שיהיה גילוי שכינה, בכל זאת יהיה הדבר מתוך רחמים גדולים.

אמנם בעבור זה וכנגד זה נסתרת השכינה הנקראת 'אני', והמשמעות בזה שאין השכינה בגילוי, כי ככל שתהיה השכינה בגילוי, כך דקדוק הדין מגולה, וככה הגדול בקודש הקדשים שמתחייב גם במחשבה (זבחים פב ע"א), וכן היא מדרגת התפילה שיש גילוי שכינה צריך לעמוד בדקדוק ובכוונת הלב. אמנם בכל דור יש גילוי לשכינה, כמ"ש "אני ה'" נאמן ליפרע ולשלם שכר (תורת הכהנים אחרי ח, יב), ואמרו במסכת סוטה (דף ח ע"ב) ובבראשית רבה (ט, יא) שמידה כנגד מידה לא בטלה.

ועל אף שהם ב' מדרגות, אצל הצדיקים שוות מדרגות אלו יחדיו, ומה שנסתר הקב"ה מהבוראים כנגד מדרגת לאה, ומאידך דרך הנהגת מלכותו היא בגילוי וכנגד מדרגת רחל, הנה יודעים הם שבאמת הכל אחד בלא פירוד. ולכך היה ברצונו ומחשבתו של יעקב לישא רק את רחל, ובה היו צריכות להכלל גם מדרגות לאה וזלפה ובלהה (שבליה חולפה הם כנגד אחור דרחל ולאה), כי רחל בשורשה היא מרכבה לכל גילויי השכינה, וממנה היו צריכים לצאת כל ה"ב שבטים (ואח"כ תלה זאת יעקב ביוסף, אלא שגם בזה לא היה חפץ השי"ת, ולכן הוליד את מנשה ואפרים, שהם ב' שבטים, אך עשרה בטלו להם בסוד "ויפחו זרועי ידיו" (בראשית מט, כד), שהם ב' טיפות כנגד אצבעות כנודע), ומחמת שבכדי לגלות את דרך האמונה בדרך רחל צריך תחילה להסתרה, לכך נטמן יעקב תחילה בבית מדרש של שם ועבר י"ד שנה (כמובא בב"ר סח, ה), ולאחר מכן חפץ וחשק לישא את רחל, אלא שלא הייתה השעה מתוקנת לכך שיהיו הכל בנוף אחד בלא פירוד, והיה צריך לישא תחילה את לאה.

ו.

וכאשר יצאו ישראל ממצרים היו מושרשים אותו הדור בסוד לאה (ע"ח לב, א), ולכך נקראים 'דור דעה' שהוא בסוד קשר תפילין של ראש (כמובא שם), אמנם עיקר ארץ ישראל היא בסוד רחל, וסוד הדבר שרצה הקב"ה להכניס את אותו הדור לארץ ישראל נורא הוא ועצום עד למאד, והוא כדברים האמורים, שרצה הקב"ה שישגו אותו הדור לאה וצאצאיה כנגד לאה והשגת הרחמים, ואף לאחר חטא העגל עדיין הקב"ה לאמשה קשר תפילין של ראש, לרמוז להם שיכולים הם לשוב בתשובה שלימה. וכל זאת רצה הקב"ה בכדי שיביאו לידי השלימות של לאה ורחל שיחשבו כדרגה וקומה אחת, ולכן על אף שהיו מושרשים בסוד לאה, בהשגת שלימות האמונה היו יכולים הם להמשיך את האמונה בעולם בהוי"ה כסידרה, ובכך היו זוכים לגילוי האמונה שבסוד רחל, ובאים לכדי ירושת הארץ מתוך ניסים ונפלאות אותות ומופתים שלא נראו מעולם. אך מפני שלא זכו לכך, הנה כיון שהיו מושרשים בסוד לאה, לא היו יכולים להכנס לארץ ישראל שעיקרה היא בסוד רחל.

והדרך שנשפעת האמונה לאדם מלמעלה, הוא שם הוי"ה כסדר, שתחילה הוא גילוי לאה ועלמא דאיתכסיא, ורק אח"כ יוכל להשיג מדרגת האמונה בגילוי שהוא כנגד רחל. ושלימות השגת האמונה שכנגד רחל ולאה זוהי מדרגת

הצדיקים, שבזה אין להם חלק בענין הפירוד, ומדרגת השכינה בעיניהם אחת היא.

ומדרגת לאה שכנגד עלמא דאיתכסיא היא התבוננות ודעת שאין שכר ועונש בעולם הזה, וראשית הידיעה והקשר של גילוי השכינה במדרגתה הוא שידע האדם שאין לבחון את גילוי השכינה כפי ענין השכר ועונש. ורק בזה יכול לבוא לידע מגדולת ה', כי רק כאשר אין האדם תלוי בידיעת השי"ת מתוך ענין השכר ועונש, יש לו התחלה בדרך לידע מגדולת השי"ת. ולכן הוא ראשית החינוך שיש לאדם לחנך לעצמו ולזרעו, כי הוא היסוד שעליו יוכל להניח לכל דרכי התורה והאמונה שכנגד הגילוי ומדרגת רחל, וככל שמדרגתו גדולה יותר בהתבוננות והדעת והזיכרון בעולם הבא, כך יתבטלו ממנו סיגי עשיו הכופר בעולם הבא וחפץ לראות ענין השכר ועונש בעולם הזה, וכאשר אינו רואה גילוי השכינה במדרגת רחל כופר הוא בעולם הבא, וכמו שאמר (בראשית כה, לב) "הנה אנכי הולך למות".

ז.

ובכדי לראות את גילוי השכינה צריך לתקן את הדרכים, כי הדרכים הם בבחינת פגם, כמו שמובא באלישע שהיה בדרכים ולא ראה קרי (ברכות י ע"ב), ואברהם היה מתקן הדרכים כמ"ש "וילך למסעיו" (בראשית יג, ג), "ויסע אברם" (בראשית יב, ט), שבכל זה מיתק את הגלות שכתוב (במדבר י, כח) "אלה מסעי בני ישראל". כי חטא העגל נעשה בדרכים, וכן העגלים שהעמיד ירבעם היו בדרכים (תענית כח ע"א, מו"ק כח ע"ב), ולכך קודם שהוליד אברהם את יצחק, הוליד את ישמעאל, שהוא פגם הדרכים כמ"ש במדרש (לקח טוב בראשית כא, כב) שהיה עומד בפרשת דרכים ומלטסם את הבריות, לכן זרעו הולך בדרכים ובמדבריות כמובא במדרש (ב"ר מה, ט). ויצחק היה תיקון הדרכים, ולכך לא יצא מארץ ישראל, כי לא היה צריך לגלות ממנה.

כי ארץ ישראל היא ארמונו של מלך, לכך היא כנגד עלמא דאתגליא, ובערך ארצות הגויים יש בה גילוי השגחה בדקדוק הדין ושכר ועונש, וכנאמר בה (דברים יא, יב) "עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה", היינו שאין ענין דמכסיין על עיינין, אלא רואים הכל השגחת השי"ת. וכך הוא השלימות, כשיש אחדות במדרגת לאה ורחל.

ואברהם תיקן את טלטולי הדרכים, שזהו כנגד קלקול הברית, והסיר הפסולת בישמעאל, והוציא ממנו את יצחק שהוא תיקון הברית. ומפני שהיה יצחק מתוקן בברית, היה משיג ברחמים של השי"ת, שהוא כנגד עלמא דאתכסיא וקשר תפילין של ראש, שהוא כנגד הכתר, כי יצחק היה כנגד עולם הבא (זוהר ח"י שרה, דף קל ע"ב), ולכך היה יכול להיות בעולם הזה בארץ ישראל. וזהו שהיה יצחק כנגד מידת הפחד, כי מתוך מה שהשיג בעוצם מידת הרחמים שהקב"ה הוא מלך עניו, ואינו מראה את דרך הנהגתו, ונותן לבריות דרך בחירה לשוב אליו, מתוך כך היה יכול לעמוד לפני השי"ת גם בדקדוק הדין בארץ ישראל.

ח.

אמנם זהו כנגד מדרגת יצחק שתיקן המדרגה העליונה כנגד עלמא דאתכסיא, ולכך נאמר בו "ויהי כי יקן יצחק ותכהין עיניו מראות" (בראשית כז, א), כי מפני שהשיג ברחמי השי"ת במדרגה עליונה כל כך, והיתה כל מחשבתו ומדרגתו בעולם הבא, לכך לא היו ראיית עיניו בעולם הזה נחשבים כראיה. אמנם שיהיה האדם בכל מדרגתו בעולם הבא, זהו שלא כדרך העולם, לכך עשיו שלא יכל לתת את עיניו בעולם הבא כיצחק, כפר בעיקר, כי רצה לראות בשכר ועונש בעולם הזה, ומפני שלא התחיל כסדר בדרכי האמונה, ולא הניח תחילה בדעתו את הדרך של יצחק שאין ענין השכר ועונש נגלה לאדם בעולם הזה כלל, לכן בא לידי כפירה ואמר 'הנה אנכי הולך למות', וביזה הבכורה ועבודת בית המקדש (ב"ב טז ע"ב, ובב"ר סג, יד).

ולעומת פגם עשיו הכופר בעולם הבא, שהוא כנגד עבודה זרה, המשיך יעקב את שלימות באמונה, שהוא גם השגת הרחמים שכנגד עלמא דאתכסיא ויצחק אבינו, שהיא מדרגת לאה, ולכך יעקב הוא כנגד הרחמים (זוהר לך לך, דף פז ע"ב), וגם השיג את גילוי השכינה כנגד עלמא דאתגליא ורחל, באופן שיוכל כל בר ישראל להשיג ב' מדרגות אלו יחדיו ולהיות שלם בדרכי האמונה, ולזה היה צריך לתקן הפגם של עשיו והעבודה זרה, שהוא גם תיקון הדרכים, וכמ"ש (בראשית כח, י) "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה", שהלך למקום חרון אף (זוהר ויצא, דף קמז ע"א), שהוא מקום עבודה זרה כאמור. ולכך כאשר השיג ותיקן הדבר, שנתקן גילוי השכינה שכנגד רחל, נטלה רחל הרחמים מלבן, כי נתבטל העבודה זרה. אלא שהוא הפרש גדול בזה, כי אין רחל כוללת עימה היי"ב שבטים בנוף אחד, כאמור (ובחסא העגל היה זה גם מקלקול הברית וישמעאל, וגם מעבודה זרה ועשיו, לכן נעשה שוב ענין תיקון הדרכים ב'אלה מסעי בני ישראל', שהוא ענין הטלטול והגלות).

ושורש הפגם של עשיו הוא שתחילה כופר הוא בגילוי השכינה, שזהו כנגד לאה והעולם הבא, ומתוך כך בא לידי גאות להכחיש את גילוי השכינה בעולם הזה, והוא ענין המלוכה והגאות של עשיו. ולכך כל הפילוסופים הכופרים הם בעלי גאווה, שמתוך שכופרים הם בעולם הבא רוצים למלוך בעולם הזה.

(משלי כח, יג) "מכסה פשעיו לא יצליח ומודה ועוזב ירוחם".

אלא שבאמת אין האדם יכול ליקח אפילו קלקול קטן ביותר לתקנו, וכל שלא זכה למדריגות הצדיקים, אינו יכול לידע מה קלקל ומה היא הדרך אל התיקון. ולכן לא יוכל האדם ליקח אחריות על מעשיו אלא על ידי דבר אחד, והוא וידוי דברים, ורק על ידי וידוי דברים יוכל האדם לזכות למלכות, היינו לעמוד לפני השי"ת וליקח האשמה על עצמו ולבוא לפני השי"ת ולומר טעיתי, 'חטאתי עויתי פשעתי, ובוזו נוטל האדם את המלכות ומשיבה אל השי"ת. ולכן יהודה שזכה למלוכה, לא זכה לזה אלא מתוך ענין הוידוי שהודה ולא בוש לומר 'צדקה ממני' (בראשית לח, כו).

כי הפירוד בדרכי האמונה בין ענין רחל ללאה, נעשה זה מחטא אדם הראשון, וכאשר בא הקב"ה לדבר עימו לאחר חטאו פתח ואמר לו 'אייכה', ורמז לו בזה, האם הנך במקומך ולוקח אתה אחריות לומר וידוי. אך הוא היה נחבא בסוד עלמא דאתכסיא, ומפני שהייתה נסתרת ממנו דרך ההכנעה והוידוי, אמר 'האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל (בראשית ג, יב), וכן חוה האשימה לנחש, וכן קין לא התוודה תיכף ומיד, ואמר "השומר אחי אנוכי" (בראשית ד, ט), היינו שאתה נתת בי יצר הרע ואיני יכול לשמור את אחי מפניו, ולכן בזה נדחו ממדרגת המלכות, ולא היו יכולים להשיבה להשי"ת.

וכן שאול מפני שלא הודה תיכף ומיד, אלא הצטדק ואמר (שמואל א' טו, טו) "אשר חמל העם על מיטב הצאן והבקר", הנה בזה נטלה ממנו המלוכה. אך דוד שבא מיהודה, הלך בדרכיו והודה תיכף ואמר (שמואל ב' יב, יג) "חטאתי לה'", על אף שבאמת לא חטא בבת שבע, כמוכא כל זה בהקדמת הזוהר (דף ח ע"ב).

כי דוד היה נוטל על עצמו התיקון עד אדם הראשון, לכן עיקר מדרגת דוד המלך היא גילוי הרחמים על כל נשמות ישראל בכל מדרגה ומקום שיהיו. כי הנה בכל חטא ועון גורם האדם להסתלקות הרחמים מן הלב, והמשמעות בזה, שנעשה פירוד בין מדרגת לאה שהיא 'שורש' הרחמים, למדרגת רחל שהוא 'גילוי' הרחמים, והחטא מונע את ירידת החסדים אל הלב, וכאשר מכה האדם על הלב ומתודה, מתקן לצרוף האותיות, ומוריד ומשיב את החסדים אל הלב כמוכא ברבנו האר"י (שעה"כ חזרת העמידה סוף דרוש ה). ולכן קבעו חכמים זמנים ועיתים שעל ידי העיצוב נמשך לאדם נוק נפלא וגדול, וכן קבעו חכמים זמנים ועיתים מיוחדים לענין הוידוי וגילוי המלכות, וכן בכל זמן אשר מייחד האדם לתקן צרופי האותיות ולהמשיך אליו את החסדים כסדרם, וכמוכא בזוהר וישב (דף קצא ע"א) שבכל יום ויום צריך להסתכל ולבדוק בכל מה שעשה האדם באותו היום בכדי לשוב לפני השי"ת.

יב.

ואמרו בזוהר ויקרא (דף כ ע"א) על מה שאמר דוד (בתהלים לב, ה) "חטאתי אודיעך ועוונתי לא כיסיתי", שכל המכסה פשעיו ואינו מפרשם קמיה קודשא בריך הוא ומבקש עליהם רחמים, אין מראים לו פתח לתשובה, והוא שנאמר (תהלים ג, כב) "זובח תודה יכבדני", ופירש רש"י 'המביא לי זבח של תשובה והודאה על עוונותיו הוא יכבדני', ואמרו בזוהר (שם) שהם ב' כיבודים, אחד למעלה ואחד למטה, וסוד הענין הוא כאמור, שבזה מתקן מדרגת לאה היינו למעלה, ומדרגת רחל היינו למטה.

וזהו שכפל ואמר דוד (שם) 'חטאתי אודיעך ועוונתי לא כיסיתי, אודה עלי פשעי לה' ואתה נשאת עוון חטאתי סלה', שהוא בסוד המוכא שם בזוהר שהיה דוד שליח מהעליונים לתחתונים ומהתחתונים לעליונים. כי כל שאינו יכול להמשיך את הרחמים מלמעלה למטה, שהוא הו"ה כסידרה, מכוחו של דוד המלך שהיה מורה תשובה לרבים יכול כל 'הוודי', שהוא על שם יהודה וההודאה והוידוי, לשוב בדרך מלמטה למעלה, מתוך הוידוי והאמונה ברחמי השי"ת. כי רק לאחר שהתוודה האדם ככל יכולתו, יוכל להשליך על השי"ת את כל הנסתר ממנו ומה שאין ביכולתו לעשות ולתקן.

ובעבודת הוידוי משיב האדם מה שאינו כסדרו להיות כסדרו, היינו בדרך אברהם יצחק ויעקב, שנתקן הברית שהוא כנגד אברהם ויצחק, ונתקן עבודה זרה הוא כנגד יעקב, וגילוי המלכות של יעקב היא ביהודה ודוד. ולכן דוד הוא שכבש וגילה את ירושת הארץ, כי זכה לזה גם בפנימיות, היינו ממעלה למטה, וגם בחיצוניות, היינו ממטה למעלה, ובוזו סלל את הדרך לכל נשמות ישראל שיוכלו לשוב עד השי"ת מכל מקום אשר יהיו. אלא שהכל תלוי בשמיעה לעצות ודרכי הצדיקים שמסרו את נפשם בכדי להשיג דרכים ועצות אשר על ידם יוכל כל אדם לשוב להשי"ת ולבטל ממנו כל צער וקושי, ולשוב ולהחזיר את גילוי החסדים והרחמים שיתגלו בו כסדרם, ועל ידם וכוחם יתעוררו זכות האבות ודוד המלך להביא את כל ישראל לשלימות האמונה וגילוי טוב מלכותו יתברך לעין כל.

ולכן מלבד הפגם של הכפירה הנעשה כנגד לאה, מתוך הגאות נעשה פגם במלכות שכנגד רחל, וזה נתקן על ידי תיקון הדרכים, כי מתוך שהולך בדרך ובגלות, נעשה עניו ושפל, עד שיכול לבוא מתוך כל מה שעובר עליו בדרכים רק לקרבה ודבקות בהשי"ת.

ט.

וכל זה הוא גילוי האמונה בשם הו"ה כסידרה, היינו שתחילה הוא האות ה' ראשונה דשם הו"ה, שהוא כנגד גילוי השכינה בעלמא דאתכסיא וכנגד לאה, ולאחר מכן יוכל האדם להתבונן בדרכי האמונה כנגד עלמא דאתגליא וכנגד רחל, שהוא מתוך הביטול וההכנעה. אמנם זהו דוקא כאשר יוכל האדם להתבונן ויש לו מוח לחשוב מהשי"ת, ויכול האדם לדבוק בדיבורי התפילה ברחמי השי"ת, אך כאשר יצר הרע דוחק את האדם מאוד, ויש לו יסורים מצד מידת היראה, הנה כל זה הוא מצד שיש גילוי של רחל במדרגתו, והמשמעות בזה, שככל שנמצא האדם למטה יותר, היינו שאינו יכול להתבונן, ואינו יכול להתפלל, ומחמת יצר הרע והיסורים אינו יכול לחשוב כלל מרחמי השי"ת, הנה כל זה הוא גילוי השכינה כנגד רחל, כי בו מתגלה צער וגלות השכינה יותר, וכמ"ש (ישעיה נז, טו) "כי כה אמר רם ונישא שוכן עד וקדוש שמו, מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח".

וככל שיהיה לאדם קושי גדול יותר, ורואה בעצמו שהוא רחוק מאוד מדרך אמונה ומחשבה מהשי"ת, כך גילוי השכינה שכנגד רחל יכול להתגלות אצלו ביותר. כי זהו כלל, שכל גילוי של דין ומוחין דקטנות וכל צער שעובר האדם, הוא חלק מצער השכינה שכנגד רחל, שבזה הוא עיקר צער חורבן בית המקדש. כי לאה היא כנגד בית המקדש העליון בעולם הבריאה, אמנם עיקר החורבן הוא בבית מקדש התחתון בעולם העשיה, וכל צער וטלטול וקושי שיש בעולם נמשך הוא מחורבן בית המקדש וצער השכינה המגולה, שהוא סוד רחל, והצער שמשתלשל לאדם הוא חורבן בית המקדש עצמו, וכאשר רוצה האדם להתבונן באיזה דבר מהחורבן, יראה את צער וקושי הבריות, שזהו חורבן בית המקדש.

וכאשר זוכה האדם למתק את הדין מצד הצער שעובר, נקרא הדבר ששב מתוך יראה, היינו מצד מדרגת רחל הנקראת 'יראת ה'', וכאשר שב אל השי"ת מצד זה, תיכף נתקן גם מדרגת האמונה שכנגד לאה, ומתגלים לו רחמי השי"ת ואהבתו הנקראת 'אהבה רבה', הבאה לאדם אחר שתיקן ענין היראה כמוכא בזוהר ויקהל (דף רטז ע"א).

י.

והדרך שישב אל האמונה הוא על ידי שיתקן תחילה המלכות שכנגד רחל, והוא בהו"ה שלא כסדרה, שתחילה ישיג מדרגת האמונה שכנגד רחל, ולאחר מכן את שכנגד לאה. וזהו מתוך הכנעה גדולה ומידת האמת, וככל שיהיה בהכנעה, כך יבטל ממנו היסורים ויוכל לעלות ולידע מהרחמים שכנגד לאה, ויושפע עליו אמונה בשם הו"ה כסידרה.

כי הנה בכדי שימשכו חסדים ורחמים על האדם צריך האדם לכלים, והכלים הם האותיות, וכאשר עומדות האותיות כסדרם, נמשך השפע והחסד כסדרו, וכך נמשך לאדם חיותו ופרנסתו ובניו וכל שפעיו הרוחניים, אמנם כאשר נעשה חלילה ענין של חטא ועוון, נהפכים האותיות להיות שלא כסדרן, ונעשים צרופים שאינם כסדר, ולכן נמשך גם השפע שלא כסדר, והוא שורש לכל חולי ולכל צער העובר על האדם.

ובכדי ששייב האדם את האותיות לעמוד כסדרם ויהיו צרופי האותיות והכלים כראוי ויהיו כל חייו כסדר, צריך לזכות למלכות, ולזכות למלכות הוא שיקח האדם אחריות על כל קלקול הנעשה על ידו ושורש נשמתו והתלווים בו עד חטא אדם הראשון. כי הנה מצד הגילוי ד'לאה' שהיא כנגד עלמא דאתכסיא, טוען האדם שאין לו עסק בנסתרות, ומייחל אל השי"ת שהוא יתברך יתקן הכל כמ"ש 'לא ידח ממנו נדח', ומצפה האדם על רחמי השי"ת שמכח איזה מצוות שעשה יהיה לו תקנה, ונשען הוא על יום הכיפורים ועל כח התורה שהיא כפרה ותיקון על הכל.

יא.

אמנם בכדי ששייב האדם כל האותיות והצרופים כסדרן ויזכה לראות בחייו אך טוב וחסד, צריך לזכות למלכות, והוא שיקח אחריות על כל מחשבה דיבור ומעשה שיצא ממנו הן בגלגול זה והן בגלגול אחר, וכן כל דבר קלקול שנעשה ונגרם על ידו, ובוזו הוא זוכה למלכות. כי בזה שנטל הכל על עצמו הרי שנעשה למציאות ומלוכה בפני עצמו, ואינו משליך את מעשיו על רחמי השי"ת שכנגד עלמא דאתכסיא ומדרגת לאה, שזהו נקרא כיסוי החטא, ונאמר

ניתן לשמוע את השיעורים האחרונים שמסר
מו"ר הגאון הינוקא וכן להתעדכן בנעשה והנשמע
מידי יום ביומו בקו התוכן היחודי קו 'דורשי ה'
03-5502228 האזינו ותחי נפשכם

<< הודעה חשובה! המעונינים להצטרף למערך הרכזים ברחבי הארץ והעולם
ולחלק מידי שבוע את גיליונות הקודש באזור המגורים וכן לתגובות
הארות והקדשות בעניני העלון ניתן לפנות ל-0548434755 או במייל:
m.yam.shlomo@gmail.com
לקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות לכתובת: alonim.yanuka@gmail.com